

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ФАРМАЦІЇ**

**«СОЦІАЛЬНА ФАРМАЦІЯ В
УКРАЇНІ: СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ»**

МАТЕРІАЛИ

***всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
за участю міжнародних спеціалістів***

(Харків, 3 квітня 2013 року)

Харків

2013

~ 1 ~

КЛІНІКО-ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ЛІКАРСЬКИХ ПРЕПАРАТІВ ДЛЯ МІСЦЕВОГО ЗАСТОСУВАННЯ В І ФАЗУ РАНОВОГО ПРОЦЕСУ	264
Руденко В.В., Шматенко О.П., Притула Р.Л.	
ПРОФІЛАКТИКИ ПЕРЕДАЧІ ВІЛ-ІНФЕКЦІЇ ВІД МАТЕРІЇ ДО ДИТИНИ – ВАЖЛИВА МЕДИКО-СОЦІАЛЬНА ТА ФІНАНСОВА ПРОБЛЕМА	267
Федяк І.О., Семенів Д.В., Сорочак Н.П.	
10. СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ В ФАРМАЦІЇ	269
СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА ВИЗНАЧЕНІ ПРОБЛЕМИ У ДІЯЛЬНОСТІ КОМУНАЛЬНИХ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ	270
Гудзенко О. П., Барнатович С. В.	
ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ МЕХАНІЗМУ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НА ФАРМАЦЕВТИЧНОМ ПІДПРИЄМСТВІ	273
Козирева О.В.	
СУЧАСНИЙ СТАН СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ АПТЕЧНИХ УСТАНОВ	276
Котвіцька А.А., Черкашина А.В., Дзюба О.П.	
ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ВІТЧИЗНЯНИХ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ КОМПАНІЙ НА ОСНОВІ ЇЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	278
Посилкіна О.В., Котлярова В.Г.	
СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СИСТЕМІ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ	281
Ткаченко Н.О., Книш Є.Г., Червоненко Н.М.	
11. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ МЕДИЦИНИ ТА ФАРМАЦІЇ В УКРАЇНІ	285
ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ СТАНОВЛЕННЯ АПТЕЧНОЇ СПРАВИ НА ХАРКІВщині НАПРИКІНЦІ XVIII-ПОЧАТКУ XX СТ.	286
Котвіцька А.А., Горбаньов В.В.	
ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ВІТЧИЗНЯНИХ ФАРМАКОПЕЙ	288
Котвіцька А.А., Горбаньов В.В.	
ИСТОКИ ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ В РОССИИ: ОТ АПТЕКАРСКОГО УЧЕНИКА ДО ПРОВИЗОРА	290
Котвицкая А. А., Политюк К. А., Суриков А. А.	

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СИСТЕМІ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ

Ткаченко Н.О., Книш Є.Г., Червоненко Н.М.

Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя, Україна

tkachenko@zsmu.zp.ua

Українське суспільство, в силу особливостей свого економічного розвитку, відрізняється від західного суспільства, у якому важливість ідеології соціальної відповідальності чітко усвідомлюється бізнесом. Зрозуміло, що за таких умов одним із важливих завдань вітчизняної вищої фармацевтичної освіти стає формування у майбутніх фахівців культури соціальної відповідальності: надання базових знань з теорії та практики соціальної відповідальності та сприяння набуттю відповідних професійних компетенцій.

Сьогодення фармацевтичного бізнесу потребує не тільки високих темпів нарощування кількісного складу кваліфікованих працівників у сфері фармації, але й постійного підвищення рівня якості їх фахової підготовки. У сфері самої фармацевтичної освіти постійно йдуть процеси реорганізації і модернізації, які обумовлені розширенням спектру фахових завдань, підвищенням вимог до ефективності і результативності професійної діяльності. Сучасні реалії диктує жорстка конкуренція на фармацевтичному ринку.

За наявних умов у пошуку найбільш ефективної моделі формування соціально відповідального фахівця в системі професійної підготовки особливого значення набуває практичний досвід вищих навчальних закладів.

Метою нашої роботи є аналіз можливостей формування соціальної відповідальності у процесі професійної підготовки у вищому навчальному закладі фармацевтичного профілю з урахуванням досвіду провідних ВНЗ.

Управлінсько-економічна підготовка провізорів відноситься до одного з важливіших питань, ефективне вирішення яких забезпечує успішний розвиток фармацевтичної галузі як складової системи охорони здоров'я. Серед суб'єктів

фармацевтичного ринку окремої увагу потребують вищі навчальні заклади, які є базисом майбутнього розвитку фармацевтичної індустрії.

Навчальні заклади, що готують майбутніх спеціалістів для практичної фармації, знаходяться у двоякій ситуації: потрібно поєднати теоретичні знання з практикою сьогодення, а це досить проблематично.

Відмітимо, що майже всі учасники фармацевтичного ринку не є соціально відповідальними. Така ситуація не може бути тільки проблемою фармації. Тут переплітаються права і обов'язки провізорів, лікарів, виробників лікарських засобів, держави, навчальних закладів, навіть споживачів. Порушення питань етичного і правового характеру є найболючішою реалією сьогодення.

Однак, в практичній фармації існують в багатьох випадках, зовсім протилежні цінності та орієнтири: прибуток у першу чергу, управління споживачем, «нав'язування» більш дорогих препаратів споживачеві, порушення кваліфікаційних вимог та ін. У такій ситуації у молодого спеціаліста виникають труднощі у прояву та відстоюванні у своїй вже практичній діяльності отриманих знань і вмінь.

Сьогодні аптека, як один із закладів охорони здоров'я, нажаль, все більш перетворюється у торговельний об'єкт і губиться її первинне призначення. Але ж в нормативно-правових документах, що регламентують діяльність аптекних закладів, йдеться мова і про виконання ними важливих соціальних функцій. Та залежність від бізнесу призводить до конфлікту етичного і правового характеру.

Цей етично-правовий конфлікт не можливо вирішити самотійно, без втручання з боку держави та змін в процес підготовки майбутніх фахівців для фармацевтичної галузі.

За останні роки питаннями етики бізнесу і соціальної відповідальності у фармації та впровадження результатів досліджень у навчальний процес займалися вітчизняні вчені фармацевтичного факультету Запорізького державного медичного університету, Національного фармацевтичного університету, Львівського національного медичного університету ім.Д.Галицького, Національного медичного університету ім.О.О.Богомольця,

Національної медичної академії післядипломної освіти ім.П.Л.Шупика, Донецького національного медичного університету ім.М.Горького та ін.

Найбільших досягнень у цьому напрямку здобув Національний фармацевтичний університет. За багаторічну історію існування відбулося удосконалення системи надання освітніх послуг та поява нової кафедри – кафедри «Соціальної фармації». Крім того, потрібно відмітити вклад у розвиток фармацевтичної галузі та науково-практичні розробки професора Мнушко З.М., професора Немченко А.С.

Не стоїть на місці робота по вдосконаленню системи підготовки кваліфікованих кадрів для фармації й у інших провідних ВНЗ України. Активна роль у цьому процесі належить науково-дослідній роботі, що здійснюється фармацевтичними кафедрами. Так, морально-етичні аспекти сучасної фармації та питання соціальної відповідальності фармацевтичного бізнесу стали одним із пріоритетних напрямів наукових досліджень кафедри управління і економіки фармації Запорізького державного медичного університету. Результати досліджень впроваджуються у навчальний процес. По даній тематиці захищаються дипломні та магістерські роботи.

Зараз широко обговорюється Проект «Національна стратегія соціальної відповідальності бізнесу». Згідно цього Проекту розвиток СББ в Україні може бути забезпечений низкою заходів. До таких заходів відноситься: включення вивчення дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» до навчального процесу вищих навчальних закладів. Здійснюючи в цьому напрямі активну і послідовну діяльність, кафедрою управління і економіки фармації Запорізького державного медичного університету вперше було розроблено та впроваджено в навчальний процес підготовки фахівців за спеціальністю «Технологія парфумерно-косметичних засобів» дисципліну «Курс за вибором «Соціальна відповідальність фармацевтичного бізнесу. Корпоративна соціальна відповідальність»». Було розроблено навчальну програму з дисципліни та підготовлено необхідне методичне забезпечення для студентів та викладачів.

Сучасна система підготовки кваліфікованих кадрів сьогодні нерозривно пов'язана і з виховною роботою, головною метою якої є формування у майбутнього провізора морально-етичних якостей. Викладачі кафедри УЕФ тісно співпрацюють з деканатом фармацевтичного факультету ЗДМУ, проводячи роботу з виховання гармонійно розвиненої, високоосвіченої, національно свідомої і соціально активної людини. Під час цього виховного процесу у студентів формується почуття духовності, художньо-естетичної, мовної, правової, трудової, екологічної та фізичної культури, любові до історичної спадщини України.

Отже, провідна роль у формуванні соціальної відповідальності фармацевтичного бізнесу належить вищій освіті. Для ефективної підготовки спеціалістів фармацевтичної галузі особливого значення набуває досвід ВНЗ, які готують відповідних спеціалістів та обмін накопиченими досягненнями у цьому напрямку. Необхідно найближчим часом внести корективи у навчальні плани підготовки спеціалістів фармації та включити вивчення соціальної відповідальності фармацевтичного бізнесу як окремої дисципліни.